

Maastikust ja rajast

18. TAOK rogain toimub Läänemaa ja Harjumaa metsasel piirialal. Maastik on vahelduv nagu sügisene Eestimaa ilm, kus on nii säravamaid hetki kui halli üksluisust.

Üheks pilgupüüdjaks on kindlasti Valgejärv – üks omapärasemaid järvenimelisi veekogusid Eestis. Ujuda on selles järves tsipa tülikas, sest vee keskmine sügavus napilt pool meetrit. Rogainijad aitab üle järve RMK rajatud laudtee.

Põhja-lõunasuunaliselt jookseb maastikust läbi luidete ja vallide viirg, mis annab tunnistust, et siamaale on kunagi meri ulatunud. Neile iidsetele rannamoodustistele on laupäevaks oma ajutise asukoha leidnud veerand kõigist rogaini kontrollpunktidest.

Kaardi lõunaosas rikub luitemaastiku ilu nõukaaegne militaaria – endine Piirsalu raketibaas. Külma sõja ajal peitsid siinsed angaarid suuri mandritevahelisi ballistilisi rakette. Luitestiku vahelt on end läbi uuristanud ka loogeline Piirsalu jõgi – ainus arvestatav vooluveekogu sel maastikul. Jõgi on suhteliselt madal ja ületamisel on abi mahalangenud puudest, ent jalgade kuivaksjäämist ei saa garanteerida. Jalad saavad kindlasti märjaks ka soodes ja rabades – selles osas ei maksa endale illusioone luua. Kui mõni kontrollpunkt mitte liiga kaugel võistluskeskusest on üsna suure väärtusega, siis võib endalt küsida, et huvitav miks?

Maastiku kaguosas võib hea õnne korral trehvata meie metsade suurimat kanalit – metsist, kelle põhiliseks elupaigaks on vanad männikud, eriti rabade läheduses paiknevad raieküpsed metsad. Muuseas, kas teadsite, et metsise elupaigas kehtivad raiepiirangud, nii et lageraielank ei tohi olla suurem kui 1 ha.

Inimasustust ei ole maastikul just palju ning raja planeeringuga on püütud võistlejaid püüasustusega majapidamistest eemale juhtida. Keelualadeks on haritud põllud ja elektrikarjustega piiratud lihaveiste karjamaad. Kui teie rajavalik siiski viib karjakoplite vahelt läbi, siis vähendage kiirust ja lehvitage punikutele – nad on nummid ☺ Tavapäraselt on keelatud siseneda samblarohelise märgitud õuealadele ning tungivalt soovitatav on hoida neist hoopis eemale.

Üks kuulujutt ka. Külanaised rääkisid, et Valgejärve raba kandis on tihti emakaru nähtud, käivat vaat et üle päeva jahimeeste söödakohas kaamera ees mantli noosimas. Mine seda külanaiste juttu tea. Mina karuga ei trehvanud, aga jänesel oleksin küll peaaegu kõrvad pihku saanud.

No ja siis lõpuks tuleb tunnistada üles, et täiesti ilmetut võsast sihimetsa on ikka ka ja omajagu. Eks need metsaosad ole ka objektivaesed, kuid mõned punktikohad kvartalite sees siiski leidis. Pikki, lõpmatusse ulatuvaid sihilõike joostes võib endalt küsida: „Kas ma tahaksin joosta siin sihi kõrval metsas?“ Ja eks nende sihtidega on ka nii ja naa. Osad on väga hea läbitavusega, nagu isegi hein niidetud või maasturi või ATV-ga jäljed sisse sõidetud. Teine osa sihte on samas kõrge rohuga ja kohati ka võsased. Kaart paraku sihtide läbitavust ei kajasta, nii et tuleb loota heale ninale. Üks sirge sihi moodi asi ei olegi aga siht, vaid on hoopis endine Haapsalu raudtee. Selle peaks kaardil küll ära tundma.

Rajaga juhtus seekord midagi ebastandardset. Kontrollpunkte pole mitte 40 nagu varasematel rogainidel, vaid 44. Sama raha eest 10% rohkem! Ehk puhas boonus. Punktide väärtused varieeruvad skaalal 2-6 ehk lisaks tavapärastele kahestele, kolmestele, neljastele ja viiestele on seekord metsas ka 4 kuuest punkti. Maksimumskooriks seega 164. Miks siis nii? Aga miks mitte. Fikseeritud KPde arv muutus ahistavaks.

Maastikul on 2 joogipunkti.

Kaardist

Rogainikaardi mõõtkava on tavapärane 1:30000 ehk 1 cm kaardil vastab 300 meetrile looduses. Kuna luitevormid ja seljandikud on suhteliselt madalad, siis on kõrgusjoonte vahe seekord 2,5 m. Välitööde alusmaterjalina on kasutatud Maa-ameti põhikaarti silutud lidari kõrgusjoontega, mida kohati on täpsustatud.

Soise metsa ja kinnikasvavate raiesmike kajastamisel esineb ebaühtlust. RMK teeb maastikul raietöid, mistõttu ka mõned uued langid võivad kaardilt puududa.

Kaart on orienteeritud magnetilise põhjasuuna järgi, magnetilised põhjajooned (näidatud rohelisega) on paralleelsed kaardi servaga.

Kaardilehe mõõt on ca 34x39 cm.